

ΟΣΟΝ ΤΑ ΧΡΟΝΙΑ ΔΙΑΒΑΙΝΕΙ

Ε.ΕΥΣΤΑΘΙΑΔΗ.

-H-

Ἡ Καλαμαριά εἶναι ὁ τόπος πού δέχτηκε μέ τήν πιό μεγαλύτερη φιλοξένεια τούς Ποντίους ὅταν πρίν ἀπό τριάντα χρόνια ξεριζομένη ἀπό τόν θρυλικό Πόντο ἀποβιβάστηκαν στή γνωστή ἀκτὴ τοῦ θερμαῖκου, στό γιאלό πού μᾶς προκαλεῖ τόση συγκίνηση. Εἶναι τό Καραπουρνάκι.

Ἀπό τήν Καλαμαριά οἱ χιλιάδες τῶν Ποντίων σιόρπισαν σ' ὅλη τή Μαιε-δονική καί Θρακική ὑπεθρο. Καί παντοῦ στῆσαν κονάκιά, καλύβες, χαμό-σπιτα τοῦ καινούργιου νοικοκυριοῦ τους. Ὅμως ἡ Καλαμαριά δέν ἔπα-φε νά συγκεντρῶνῃ τό πιό πολυπληθές καί συμπαγές ποντιακό στοιχεῖο. Μά τώρα ἄς δοῦμε μιά οἰκογένεια πού τό πέρασμα τοῦ χρόνου ἡ μοῖρα πού εἶναι κοινή δέν τήν ἄφισε χωρίς σιοτάδια ἀπελπισιάς χωρίς πόνο πού συντροφεύουν τή χαρά ἐνῶ τά χρόνια περνοῦν.

Ἐλάτε λοιπόν ἀγαπητοί ἀκροαταί νά γνωρίσωμε ἓνα χαριτωμένο ἀνδρό-γυνο πού εἶναι κάπου ἐκεῖ στά διόροφα τῆς Καλαμαριάς.

Μά νά... τούς βλέπω. Ἐνας γέρος μέ τήν ἀγαπημένη του γριούλα, ἐνῶ ἡ ζεστασιά τοῦ μαγαλιοῦ τούς ἀπαλοχαΐδεύει ἀναπολοῦν χρόνια παληά χρόνια πού ἔφεραν τόν χειμῶνα τῆς ζωῆς των ὅπου τά κᾶτασπρα χιό-νια θρόνιασαν γιά πάντα πάνω στά μαλλιά τους.

TPAN. Ἐ... μαῦρα κειρούς.

ΣΟΥΜ. Ἐ... νιτὶ χρόνια...

TPAN. Ἐ... μαῦρα ζαμάνια...

ΣΟΥΜ. Ἀνάθεμα τήν τύχην ἐμουν. (κλαίει) Ἄντρα μ' Τραντάφυλλε ντό πολλά ἔζησαμε. Γιατί κι' ἐπεθάναμε, πρίν ἐλέπομε ἀτόσα κακά;

TPAN. Σουμέλα μ' γραφρόν ἀέτσ' ἔτον. Ἄμαν ξάν ντό ἐθυμέθες; Τέρτια καί κα-κὰ ὅλεν ὁ κόσμος ἔχ' ἐπ'. Τέρτ' μέ τό τέρτ' κι' ὁμοιάζ; Ἄμαν κανεῖς πᾶ χωρίς τέρτ' κι' ἔν. //

ΣΟΥΜ. Ἄμον ξενητεμένα πουλία, ἡ μοῖρα μουν στείλ' μας ἄς ἓναν τή κοσμή τήν ἄκραν σ' ἄλλο.

TPAN. Κι' ἄν ἐφέκαμε τόν Πόντον τήν πατρίδαν ἐμουν Σουμέλα, κι' ἔρθαμε σά ξένα ἔρθαμε σό τρανόν τήν πατρίδαν ἐμουν, σὴν Ἑλλάδαν.

ΣΟΥΜ. Τραντάφυλλε ὄνταν κρούει σό νοῦ μ'.....

TPAN. Σουμέλα γιατί τυραννύεις τήν ψύ μ';

ΣΟΥΜ. (μοιρολογεῖ) Τράντα χρόνια Τραντάφυλλε, καίεται τό καρδόπο μ' ὄν-ὄν... ἀπὸν σό παπόρ' ἔχασα τό σεβνιλι μ' τ' ἀρνόπο μ' ὄν-ὄν...

Ἐπέθανεν ἀσὴ δίφαν.

- TRAN. Σουμέλα ό θεόν τ'έκεινεθή τά χρόνια πά τήν Δεσποινήν άς δεϊ.
- Η- 'Αφοϋ θρήνησαν τό χαμό τοϋ παιδιοϋ τους παρηγορήθησαν μέ μιās άκού-
οντας τήν μονάκριβή τους κορούλα Δεσποινή που τώρα τραγουδά στο άλ-
λο δωμάτιο.
- ΔΕΣΠ. (τραγουδά τό έλαφρό τραγουδι τής Βέμπο)
"Όσο σ'άγαπώ δέν μ'άγαπάς,σοϋ τό λέω παραπονεμένα κλπ....
- TRAN. "Όϋ νά λελεύω τή λαλία σ',άμαν άσό λές τιδέν κι'έγροικώ.
- ΣΟΥΜ. (τήν φωνάζει) Δεσποινή,Δεσποινή.
- ΔΕΣΠ. 'Ορϊστε μαμά,έρχομαι ένα λεπτό.
- ΣΟΥΜ. Κι'έγροϊζες είπες άσήν τραγωδίαν άτσ'; Σ'άγαπώ σ'άγαπώ,άγαπώ πολύ
σέ άγαπώ.θά πεθάνω για σένα.'Εγάπη μου και ξάν σ'άγαπώ και οϋς νά
μερών'σέ άγαπώ.
- TRAN. 'Ατά πά ντό τραγωδίας εϊν'κι ξέρω.Τά περσά τά λόγια τουν άγαπώ έχνε
άπέσ'.Βάι-βάι τ'έμέτερα τά τραγωδίας πά τρι τερεϊ άλλο.
- ΣΟΥΜ. Νά έζ τή κυροϋ άτουν ή φύ πή παϊζνε κάποτε άσό Ραφωνικόν Σταθμόν,
κι'άκουμε κερμεντσέν και τραγωδίας.
- TRAN. Μόνον έναν σφάλμαν έφτάγνε ντό κρατούν'άτα έναν κούρταν.
- ΔΕΣΠ. "Αχ μαμά μέ συχωρείς άργησα.Τί θέλεις;
- ΣΟΥΜ. "Αφς τά έλλενικιά.'Ιναξάι πά καλάτσεφον άσέ μέτερον τήν γλώσσαν νά
παίρω τάτ'.
- TRAN. Βάι-βάι μικρόν όνταν έτον ντ'έμορφα έναλάτσευεν.'Αώρα παστάν έχά-
σεν τήν γλώσσαν άθε.
- ΔΕΣΠ. Νά λελεύω τήν μάνα μ'.
- ΣΟΥΜ. 'Εγώ κι'είπα σε πάντα πάντα νά μή τραγωδεϊς άπ'άτοϋ σά λαφρά τά τρα-
γωδίας;
- ΔΕΣΠ. Καί έ μαμά κι'άρεσεσε άτό ή τραγωδία τής Βέμπος. (τραγουδά μόνο
αϋτήν τήν σειρά) "Όσο σ'άγαπώ δέν μ'άγαπάς.
- ΣΟΥΜ. 'Αχά άχά άσό άγαπώ κι'άνέτερον άλλο άπέσ'τιδέν κι'έχ.Γιά πέ με τί-
ναν άγαπάς;
- ΔΕΣΠ. Καλέ τό τραγούδι τό λέει,έγώ κανέναν δέν άγαπώ.
- TRAN. Σουμέλα ό κόσμος άοϊκον έν άώρα."Όσον τά χρόνια διαβαϊνε.....
- ΣΟΥΜ. "Όσον τά χρόνια διαβαϊνε τεμέν θά δεβάζομ'άτο κα.
- TRAN. "Όσον τά χρόνια διαβαϊνε οϋλια αλλάζνε.'Εσύ θέλτσ'ή Δεσποινή πά
νά έφτάει άμον ντ'έποϊνες έσύ.'Ασό τικ κι'άσό μάλ'άλλο τιδέν κι'
έξεραμε οί δύος πά.

Τό τίνι ἐγώ πᾶ τό ξέρω.

ΣΟΥΜ. Καί ποῖα χορόντας εἶναι κι' ἄλλο καλλίον ἀσ' ἐμέτερα;

ΤΡΑΝ. (γελᾷ) Τό ταγιότ', ροσπὲ ρόσπα, πῶς λέγν' ἀτο κέλα;

ΔΕΣΠ. (γελᾷ) Τῇ ράσπα θέλει νά πῇ ὁ μπαμπάς.

ΣΟΥΜ. 'Εκεῖνο τό λαῖζνε τὰ ποδάρια τουν πέτνια-πέτνια; Οὐχίι...γιατ' ἐκεῖνο θά χᾶμες ἀλάι-μαλάι.

-Η- Οἱ γονιοὶ τῆς Δεσποινῆς δέν συμπαθοῦν καθόλου τὴν πρόοδο καί τό συγ-
χρονισμό καί νοσταλγοῦν τό κᾶθε τι ποῦ πέρασε, ἐκεῖνο ποῦ κέρρασε
πιστεύουν αὐτοὶ αὐτό ποῦ ἦταν μόδα στὸν καρρό τους.

ΣΟΥΜ. 'Αρ πέ κι' ἀσ' ἐμέτερα τὰ τραγωδίας πᾶ ἓναν.

ΔΕΣΠ. Ποιό νά πῶ τό...γιὰριγιὰρ ἄμᾶν θά λέω. Καλέ μάνα ἐγώ τ' ἐμέτερα τὰ τρα-
γωδίας πᾶ ἀγαπῶ.

ΤΡΑΝ. 'Αρ πέ.

ΔΕΣΠ. (τραγουδᾷ) 'Αναθεμά καί τό μακρὰ ὁθεν κι' πάει λαλία γιὰρ-γιὰρ ἄμᾶν
τ' ὁμάτια μ' ἐσκοτίνεφαν ἀσὴν ἀρωθυμίαν ὦφ-ὦφ ἄμᾶν.

ΤΡΑΝ. Εἶδες ντ' ἔμορφα εἶπεν ἀτο;

ΣΟΥΜ. 'Εναξάι σὸ ὠγοπαῖνόν ἀπὸν' ἐκοπάντσενα, ἄμαν δέν κι' ἐφτάει.

(ἀκούεται λῦρα καί τραγοῦδι)

ΤΡΑΝ. Τρ' ἦν' ἀούτοιν;

ΣΟΥΜ. Μῶ τὴν πλάση σ' Τραντάφυλλε κερμεντσέ παίζ'.

(ἡ λῦρα πλησιάζει)

ΤΡΑΝ. 'Οὐ νά λελεύω τὰ χέρια τό παίζν' ἀτο.

(ἡ λῦρα ἀπίζει τώρα ἔξω ἀπὸ τὴν πόρτα τους)

ΣΟΥΜ. Μῶ τὴν θέκλα σ' ἀδᾶ ἐρχουνταν.

(ἡ λῦρα σταματᾷ λίγο, κτυπᾷ ἡ πόρτα)

ΣΟΥΜ-ΤΡΑΝ 'Ελᾶτε ὀριστέτε.

ΟΛΟΙ. Καληπέρα-καλησπέρα.

ΣΟΥΜ-ΤΡΑΝ-ΔΕΣΠ. Καλησπέρα.

ΣΟΥΜ. Καλῶς τὰ παιδία.

ΠΑΝ. 'Εγὼ ἔλπετ ἐγνώριζα σας κι' ἔρθα, ἄμαν ἀούτοιν οἱ ἄλλ' νιά ἐγνωρίζετ'
ἀτσ' νιά ἐγνωρίζνε σας.

ΤΡΑΝ. Τσάμουμ' ἀσ' ἐμετέρτα' ἀφοῦ ἦν πέ ἐσὺ ἐγνωρίζομ' ἀτσ'.

ΠΑΝ. 'Εμεῖς ἐρθαμε θεῖο Τραντάφυλλε σά κίποιον μασλαγάτ'.

-Η- 'Η παρέα ἦρθε γιὰ μιὰ σοβαρὴ ὑπόθεση στὸ σπῖτι αὐτό.

ΣΟΥΜ. Τσάνουμ Πάντσο ποτημένος γιαμ'είσαι;

ΠΑΝ. Νιά ποτημένος είμαι και νιά τιθέν.Μέ την κεμεντσέν και μέ τά τρα-
γωδίας είπα θά έρχουμαι,τσιγγι πώς νά λέγ'άτο ή υπόθεση σοβαρόν
έν κι'έπ'έκει τά έορτάς πά έδέβαν και σό σπίτ'ν'έσουν κι'έρθα.

ΔΕΣΗ. Όρϊστε καθεϊστε.

.....θόρυβος από καρένιας.....

ΠΑΝ. Έγγα ίναν καλόν κεμεντσετσήν τσιγγι έξέρω πώς για την κεμεντσέν
άποθάνετν.

ΟΛΟΙ.(γελούν)... ..

ΣΟΥΜ. Κι'άποθάνομε άμαν λίγωνιαν λιγοϋμες.

ΟΛΟΙ.(γελούν)

ΤΡΑΝ. (άπαγγέλει) Πάπον πρός πάπον μέ τ'έσέν έρχουμες και θά πάμε
τσιμπούσια γάμον φαγοπότ'και μέτ'άτό θ'έφτάμε.

ΠΑΝ. Μίαν άς έφτάμε έναν καϊτέν.άέτο'κι'έν.

ΤΡΑΝ. Εάι μή στέμετεν.

(ή λύρα παίζει και τραγουδοϋν όλοι)

Ή μαχαλά μ'ή μόχορα ή πατρίδα μ'ή Κρόμνη

θεία μ'ός με τό κορτσόκο σ'ας όλεν τό μικρόνι.

ΣΟΥΜ. Νά ποδεδίζω τά φύα σουν.

ΤΡΑΝ. Νά λελεύω σας πουλόπα μ'.

ΔΕΣΗ. Τί ώρατα που τό είπαν.Πολλά έμορφον κι'έτον μάνα;

ΣΟΥΜ. Γιόκι'γιόκι'τ'έσόν τ'άπρανισόν τό σ'άγαπώ σ'άγαπώ κι'άλλο καλλίον
έτον.

ΟΛΟΙ.....(γελούν)

ΤΡΑΝ. Άητε παιδία.

ΔΕΣΗ. Έπάρτεν παιδία,νά κεράζομε σας.

.....θόρυβος ποτηριών.....

ΠΑΝ. Άητε είς ύγειαν και χρόνια πολλά.

ΟΛΟΙ. Είς ύγειαν είς ύγειαν χρόνια πολλά χρόνια πολλά.

ΠΑΝ. Άξον θεία Σουμέλα και θείο Τραντάφυλλε άς λέγω σας άτώρα τό σο-
βαρόν την υπόθεσιν.Έγώ όσήμεροθ έρθα σό σπίτν'έσουν για.....
τσάνουμ'πώς θά λέγ'άτο.Κί θά έπορώ νά λέγ'άτο τσιγγι πολλά τρα-
νόν έν και τσατίν.

ΠΑΝ. Τσάνουμ Πάντσο έμέν άτό ή καλατοή σ'ήϊ σαρεϋμαι. Για ξάι μ'έσηάλωνες
άτο για πέ άτο κι'ας τελέν'.

ΠΑΝ. 'Η υπόθεση έν για τήν.....

ΣΟΥΜ. Για τίναν;...

ΠΑΝ. Για τήν Δεσποινήν, άμαν άς τεροϋμε ντό.....

ΤΡΑΝ. Έγροτζα Πάντσο άπάν'άφιά, άμαν άτά τά πράματα μέ τ'άοϊκον νιά λέχιου-
νταν και νιά ένταν.

ΣΟΥΜ. Καλόν, και για τήν Δεσποινήν ντό θέλτσ'νά λές;

ΤΡΑΝ. Τσάνουμ Σουμέλα κι'έγροτζες; Υπόθεσιν σοβαρόν για τήν Δεσποινήν.

ΣΟΥΜ. Έγώ τιδέν κι'έγροτζα.

ΤΡΑΝ. Έγροτζες και καλά πά έγροτζες άμαν θέλτσ'νά μαθάντσ'και τ'ανάμεσα
και τ'άπάν και τ'άφιά.

ΟΛΟΙ.(γελοϋν).....

ΠΑΝ. 'Ας λέματα μέ τήν ~~καρδέαν~~ *τραγωδιαν*
(ή λύρα παίζει και τραγουδοϋν)

Κουρπάντο'θεία κουρπάντο'θεία, κουρπάν σό κερεμέτι σ'
έρθαμε σό φαλάφεμαν άρ ποϊσον και τ'άτέτι σ'.

ΟΛΟΙ.(γελοϋν)

ΣΟΥΜ. (μέ παραζέγηση) Φαλάφεμαν;.....ν'άφτάγω τ'άτέτι μ';.....Πάντσο άτώ-
ρα ή τεπέ μ'έλάγκεφεν. Τ'έμόν τήν κουτσήν άέτσ'ήϊ φαλαφοϋν άτεν.
Ξεέρδω Τή δρομή έν; Έθαρρῶ σό φαλάφεμαν μιζετέρτσ'στεϊλνε. Άμαν ντ'
έξερω άτό πολλά σό ζῶρ'έρθεμαι. Πάντσο έγώ.....

ΤΡΑΝ. Για σῆ τσιάνουμ.

ΟΛΟΙ.(γελοϋν).....

ΣΟΥΜ. Πάντσο τή χολή μ'σπάντσ'άτο και στέξ'.

ΠΑΝ. (γελαστά) Θεία Σουμέλα πολλά έγληγόρεσες και λάθος έγροτζες.

ΟΛΟΙ.(γελοϋν).....

ΣΟΥΜ. Τσάνουμ'μέ τ'έμέν παίζετεν; Ντό πρῆμαν έν;

ΤΡΑΝ. Κασιαρίαν θα έπαιζανε μας.

ΟΛΟΙ.(γελοϋν)

ΔΕΣΠ. Είδες μάνα, άμάν ένακιολόγεσες άτσ'.

ΠΑΝ. Σό φαλάφεμαν έρθαμε, άμαν ντ'άγνον φαλάφεμαν. 'Αούτοιν άδανά μέ τήν κε-
μεντσέν έξέρτσ'ποϊος εϊν'; 'Η παρέα ντό τραγωδοϋν άσόν ραδιοφωνικόν
σταθμόν κι'άκούμ'άτσ'.